

Analiza općeg uspjeha, izostanaka i rezultata državne mature učenika Prve gimnazije
Varaždin u odnosu na prosjek Varaždinske županije i nacionalni prosjek

Izvori: Školski e-Rudnik Vol. 2 i Školski e-Rudnik Vol. 3

Iako Prva gimnazija Varaždin svake godine izdaje svoje Izvješće o uspjehu i radu škole i ove smo godine odlučili posebno izdvojiti uspjeh naših učenika u školi i na ispitima državne mature u usporedbi s istim programima u našoj županiji i na nacionalnoj razini. Budući da analiza omogućuje i usporedbu više godina, a zadnja za koju postoje podaci u bazi je 2019./2020., osobito su nam zanimljivi rezultati godine kad smo prvi puta u povijesti škole nekoliko mjeseci održavali samo online nastavu. Zahvaljujući Školskom e-Rudniku Ministarstva znanosti i obrazovanja u mogućnosti smo prikazati te usporedbe i podijeliti ih s čitateljima našeg ljetopisa.

Vol. 2 ŠeR-a (koji možete pregledavati na [poveznici](#)) obuhvaća podatke o općem uspjehu i izostancima. U svojoj sam se analizi odlučila prikazati podatke koji se odnose na škole koje obrazuju učenike u istom programu kao i naša, dakle, samo gimnazijske programe.

Opći uspjeh i izostanci – gimnazije školska godina 2019./2020.

Početni prikaz sadrži podatke o općem uspjehu (prosjeck), postotku odličnih učenika, učenika s prosjekom 5.0, te broju opravdanih i neopravdanih izostanaka po učeniku i to za našu školu, Varaždinsku županiju, te nacionalnu razinu, usporedbe radi (pozitivna kretanja za školu označena su zelenom bojom).

	Opći uspjeh (prosjeck)	% odličnih učenika	% učenika s prosjekom 5.0	Opravdani izostanci po učeniku	Neopravdani izostanci po učeniku
Škola	4,72 (+5,1%)	72,79%	14,40%	42,03	0,10
Županija	4,56 (+3,4%)	59,64%	9,44%	47,98	0,32
RH	4,43 (+3,7%)	49,33%	6,41%	60,40	0,81

Prva gimnazija Varaždin ima najveću prosječnu ocjenu općeg uspjeha, kao i najveći postotak odličnih učenika i učenika s prosjekom 5.0. Ujedno, škola ima i najmanji broj izostanaka po učeniku, opravdanih i neopravdanih.

Evidentno je veliko povećanje odličnih učenika i smanjenje broj izostanaka u cijeloj državi, županiji, ali i našoj školi što se može povezati s online nastavom od 13. ožujka do kraja nastavne godine 2020.

Opći uspjeh – gimnazije, prosjek po godinama od 2013./2014. do 2019./2020.

Školska godina	Prosjeck škola	Prosjeck županija	Prosjeck RH
2013./2014.	4,24	4,19	4,08
2014./2015.	4,31	4,23	4,13
2015./2016.	4,39	4,28	4,19
2016./2017.	4,43	4,32	4,21
2017./2018.	4,50	4,37	4,23
2018./2019.	4,49	4,41	4,27
2019./2020.	4,72 (+5,1%)	4,56 (+3,4%)	4,43 (+3,7%)

Tijekom svih godina prosjek škole veći je i od nacionalnog i od županijskog prosjeka za gimnazijske programe. Pozitivna kretanja za školu označena su zelenom bojom. U odnosu na prethodne godine i trendove kretanja prosjeka na nacionalnoj, županijskoj i školskoj razini vidljiv je također porast i znatno odstupanje u promjeni prosjeka nego proteklih godina. Takav trend je također direktna posljedica online nastave.

Opći uspjeh po razredima – gimnazije, 2019./2020.

	1.razred	2.razred	3.razred	4.razred
Škola	4,71 (+6,6%)	4,76 (+3,5%)	4,78 (+6,5%)	4,62 (3,8%)
Županija	4,49 (4,7%)	4,54 (2,2%)	4,64 (4%)	4,56 (2,7%)
RH	4,42 (5%)	4,42 (4,5%)	4,44 (3,3%)	4,45 (2,5%)

Pozitivno kretanje za školu ponovno je označeno zelenom bojom, a evidentno je da učenici škole postižu prosjeke više i od nacionalnog i od županijskog u svim generacijama. Ipak, postavlja se pitanje je li, zapravo, pozitivan i realan trend velikog povećanja prosjeka po razredima. Gledano u postotku, naša je škola imala najveći porast u odnosu na prošlu godinu, veći i od županije i države, osim u 2. razredima gdje je porast prosjeka, izražen u postotku, veći od županijskog ali manji od nacionalnog.

Izostanci po školskim godinama – gimnazije, od 2013./2014. do 2019./2020.

Izostanci su znano niži u odnosu na protekle godine, provođenjem online nastave oni su se sveli na minimum realiziran uglavnom u dijelu nastavne godine do ožujka 2020. Naša je škola i prethodnih godina imala najmanji broj izostanaka, takav je trend zadržan i u ovim okolnostima.

Školska godina	Škola	Županija	RH
2013./2014.	51,51	60,02	80,63
2014./2015.	59,97	69,94	88,59
2015./2016.	58,72	65,38	79,73
2016./2017.	60,84	67,96	81,61
2017./2018.	63,98	74,98	88,20
2018./2019.	64,81	74,00	88,96
2019./2020.	42,13 (-35%)	48,30 (-34,7%)	61,21 (-31,2%)

Analize koje se odnose na opći uspjeh i izostanke pokazuju pozitivna kretanja za našu školu. Međutim, podaci školske godine 2019./2020. trebaju se uzeti s rezervom budući da odražavaju stanje nakon naglog prelaska na, do tada neviđenu, online nastavu, obveze snalaženja učenika i nastavnika u takvom modelu nastave i sukladno tome, nižim kriterijima. Svakako će biti zanimljivo pratiti te podatke za godinu dana, a posebno za prošlu godinu i u budućim godinama u odnosu na uspjehe na državnoj maturi. Podaci o uspjehu na maturi 2019./2020. nalaze se u nastavku dokumenta.

Vol. 3 ŠeR-a (koji možete pregledavati na [poveznici](#)) obuhvaća podatke o državnoj maturi i obveznim, ali i izbornim predmetima, dodatno u usporedbi s ocjenama na kraju školske godine iz tih predmeta. Ova analiza pokazuje realnost vrednovanja, ali i kvalitetu pripreme učenika za ispite državne mature kad se uspoređuje s nacionalnim i županijskim prosjekom samo gimnazijskih programa i kad se provjere upisi na fakultete. Ipak, u analizi nedostaju podaci o upisima na fakultete u inozemstvu koje učenici naše škole vrlo često biraju u sve većem broju, pa dolazi do odstupanja u broju / postotku upisanih na fakultete za našu školu.

Postotak učenika koji su izabrali određenu razinu obveznih predmeta 2019./2020. – samo gimnazijski programi

	Hrvatski jezik A razina	Hrvatski jezik B razina	Engleski jezik A razina	Engleski jezik B razina	Matematika A razina	Matematika B razina
Škola	94,32% (+2,65%)	5,68% (-2,65%)	93,49% (+11,5%)	6,51% (-11,5%)	64,77% (+8,48%)	35,23% (-8,48%)
Županija	85,88% (-0,71%)	14,12% (+0,71%)	79,45% (+6,2%)	20,55% (-6,2%)	45,69% (+2,89%)	54,31% (-2,89%)
RH	88,47% (-1,89%)	11,53% (+1,89%)	83,61% (-0,71%)	16,39% (+0,71%)	52,10% (-2,92%)	47,90% (+2,92%)

Podaci u gornjoj tablici pokazuju da su se, bez obzira na nepovoljne okolnosti i online nastavu, učenici Prve gimnazije Varaždin u znatno većem postotku odlučivali za više razine sva tri obvezna predmeta. U usporedbi s gimnazijskim programima u školama Varaždinske županije te na nacionalnoj razini, to odstupanje je veliko i dokazuje spremnost maturanata naše škole za više razine obveznih ispita na državnoj maturi, te samopouzdanje da će ih uspješno položiti. Pozitivan trend je veći postotak odabira predmeta na višoj, A razini i manji na B razini (pozitivan trend za našu školu označen je zelenom bojom). U ovom dijelu interpretacija rezultata treba uzeti u obzir i potrebe fakulteta koje su učenici prijavljivali i koji možda nisu od učenika tražili višu razinu nekog obveznog predmeta, ali takvih je u našoj školi manje.

Prosječne ocjene na obveznim ispitima državne mature 2019./2020. – samo gimnazijski programi

	Hrvatski jezik A razina	Hrvatski jezik B razina	Engleski jezik A razina	Engleski jezik B razina	Matematika A razina	Matematika B razina
Škola	3,72 (+4,8%)	4,50 (+16,6%)	4,39 (-1,3%)	4,00 (0,0%)	3,24 (+9,1%)	3,39 (+15%)
Županija	3,44	3,64	4,12	3,83	2,97	3,19
RH	3,48	3,59	4,22	3,72	2,95	3,24

Prosječne ocjene na obveznim ispitima državne mature na kraju školske godine 2020. pokazuju rast u odnosu na prethodne godine, osim u Engleskom jeziku na A razini koji pokazuje manji pad u postotku. Dakle, iako smo trećinu nastave proveli online, iako su učenici u znatno većem postotku birali predmete na A razini nego godinu dana prije, ocjene su također rasle. Zanimljivo je da, iako je opći uspjeh dosta veći uz odnosu na prethodne godine, postotak rasta ocjena na obveznim ispitima državne mature je još viši. Iz tih podataka moguć je zaključak da su ocjene na kraju nastavne godine ipak realni pokazatelj znanja provjerenog vanjskim vrednovanjem na obveznim ispitima državne mature. Uz navedeno, ocjene učenika naše škole veće su i od županijskih gimnazijskih programa i od nacionalne razine tih programa. Iako su i u tim programima drugih škola ocjene porasle, ipak taj postotak nije velik kao kod učenika naše škole, a u usporedbi s razinama je nemjerljiv. Neovisno o modelu nastave, takve trendove je potrebno i zadržati i poboljšati.

Ako usporedimo i prosječnu ocjenu na maturi (po jedna prosječna ocjena za sve obvezne predmete), podaci izgledaju ovako:

	A razina	B razina
--	----------	----------

Škola	3,83 (+3%)	3,60 (+8,4%)
Županija	3,58	3,40
RH	3,63	3,40

Zbirna prosječna ocjena mature (u koju ulaze svi obvezni predmeti) je porasla u našoj školi i u drugim školama gimnazijskog programa županije i države. Međutim, ocjene učenika naše škole i dalje su bitno više.

Na stranicama od 1 do 8 ŠeR-a Vol.3 mogu se pronaći podaci za svaku školu u Republici Hrvatskoj i našoj županiji, kao i mnogi detalji koji u ovom dokumentu, zbog opsega, nisu navedeni. Na stranici 11 moguće je izabrati školu i školsku godinu i pregledati ocjene izbornih predmeta na maturi.

Već spomenuta usporedba ocjena na kraju nastavne godine te ocjena na ispitima državne mature je izuzetno važna za promišljanje o kriterijima ocjenjivanja. Iako je Prva gimnazija na glasu kao stroga i teška škola, ipak su ocjene na kraju nastavne godine puno više od ostalih gimnazija u županiji i Republici Hrvatskoj, a jednako tako više su i ocjene na obveznim ispitima te mnogim izbornim ispitima državne mature. Postotak odstupanja ocjena na kraju nastavne godine i na državnoj maturi ne smije biti prevelik jer to znači objektivno ocjenjivanje u školi i dobro postavljene kriterije. Vrlo često su ocjene zaključene u školi veće od ocjena dobivenih na ispitima državne mature, dakle, vanjskim vrednovanjem. To ovisi o kriterijima svake pojedine škole, pa i unutar škole. Kad uspoređujemo objavljene rezultate prosječnih ocjena za našu školu s gimnazijskim programima u županiji i cijeloj državi, za obvezne predmete oni izgledaju ovako (zeleno su označeno pozitivni pokazatelji za školu):

	Školska godina	A razina	B razina	% odstupanja A razine	% odstupanja B razine
Škola	4,14	3,83	3,60	-8,1% (+3%)	-15,0% (-0,3%)
Županija	4,12	3,58	3,40	-15,1%	-21,2%
RH	3,95	3,63	3,40	-8,8%	-16,2%

Prva gimnazija Varaždin je navedena u sustavu ŠeR-a kao primjer dobre podudarnosti ocjena (odstupanje do 5% u odnosu na ocjene iz predmeta na kraju školske godine i na maturi – A razina) u engleskom jeziku kao jedina škola koja provodi gimnazijski program iz naše županije. Ovi podaci jasno govore o tome koliko su relevantne ocjene zaključene u školi, a koliko je onda stvarni pokazatelj znanja kroz vanjsko vrednovanje na obveznim ispitima državne mature. Neutemeljeno podizanje zaključnih ocjena u školi nije dobro jer će ionako kao posljedicu imati veliko odstupanje u odnosu na maturu. **U našoj školi odstupanje za obvezne predmete je relativno malo, što znači da smo prilično objektivni, da naši učenici mogu biti sigurni u svoje znanje i ne strahovati od ispita državne mature.** Unatoč višim ocjenama na kraju nastavne godine i prosječne ocjene mature, odstupanje je u granicama prošlogodišnjeg u postotku te ne pokazuje anomalije u trendu. ŠeR je sada baza koja otvara mogućnost praćenja tih trendova za svaku školu, ovo je trenutno samo za gimnazijske programe.

Prosječna ocjena iz izbornih predmeta po školskoj godini – gimnazije, od 2012./2013. do 2019./2020.

Analiza prosječne ocjene svih izbornih predmeta po školskim godinama može se također uspoređivati s nacionalnom ili županijskom prosječnom ocjenom i trendovima njenog kretanja kroz godine.

Školska godina	Škola	Županija	RH
2012./2013.	3,07	2,85	2,85
2013./2014.	3,44	2,93	3,03
2014./2015.	3,57	3,16	3,08
2015./2016.	3,31	3,04	2,96
2016./2017.	3,22	2,86	2,89
2017./2018.	3,32	2,93	2,90
2018./2019.	3,06	2,82	2,81
2019./2020.	2,87 (-6,2%)	2,70 (-4,3%)	2,59 (-7,8%)

Prva gimnazija zadnjih je 7 godina imala prosječnu ocjenu na izbornim predmetima najmanje 6%, a najviše 16% veću od prosječne ocjene županije ili države. Podaci za izborne predmete ukazuju na slabiju riješenost izbornih ispita i pad prosječne ocjene za 6,2% prošle godine s čim ne možemo biti zadovoljni i što svakako moramo popraviti, te ujednačiti kriteriji ocjenjivanja u nastavi.

Učenici gimnazija srednjoškolsko obrazovanje završavaju polaganjem obveznih i (prema želji i potrebi) izbornih predmeta na državnoj maturi. Bez uspješno položene mature nisu mogući upisi na fakultete. Jedan od važnih parametara koje pratimo su i postoci naših učenika koji upisuju fakultete svog prvog izbora i taj se postotak kreće oko 97% već godinama. 2019./2020. godine na nacionalnoj razini fakultete upisuje 89,68% gimnazijalaca, na županijskoj razini 89,22%, a na školskoj razini 89,20%. Svakako treba napomenuti da u taj postotak nisu uključeni učenici koji su upisali fakultete u inozemstvu.

Prošle godine naši su učenici najviše upisali Fakultet organizacije i informatike Varaždin (18), zatim Fakultet elektrotehnike i računarstva Zagreb (14), Pravni fakultet Zagreb (13), Filozofski fakultet Zagreb (10), Medicinski fakultet Zagreb (9) i tako dalje.

Učenici Prve gimnazije pri upisu zauzimaju prva mjesta na rang listama fakulteta, dok neki, temeljem rezultata natjecanja imaju i direktne upise. Rad tijekom sve četiri godine jamči učenicima škole izvrsne rezultate državne mature. Na stranici 15 ŠeR-a razrađeni su detalji po fakultetima, te je moguće izabrati bilo koji fakultet u Republici Hrvatskoj i provjeriti koliko ga je koje godine upisalo učenika iz koje škole, pa tako i Prve gimnazije Varaždin. Za sada su dostupni podaci za akademske godine 2018., 2019. i 2020.

Podaci koje sada pratimo već godinama ohrabruju nas u tome da i dalje držimo planiran smjer razvoja škole te da navedene rezultate naših učenika s vremenom poboljšavamo. S tim u vezi nadamo se popravljaju epidemiološke situacije i normalnom radu u korist učenika.

Prva gimnazija Varaždin je po konkretnim podacima, mišljenju stručnjaka koji se bave analizama obrazovnog sustava i kolegama iz drugih škola u Republici Hrvatskoj škola s odličnim rejtingom. Školu upisuju najbolji učenici ovog dijela Republike Hrvatske, nastavni kadar je izuzetno stručan, a mogućnosti koje škola nudi svojim učenicima mnogobrojne. Sve to daje rezultate, a naši su učenici prepoznati na fakultetima diljem države, ali i u inozemstvu što dijelom dokazuju i priznanja koje škola svake godine prima od renomiranih hrvatskih fakulteta.

Detalji koji nisu navedeni u ovoj analizi mogu se pregledavati u ŠeR Vol.2 i ŠeR Vol.3. Potražite rezultate naše škole, usporedite ih s ostalim školama. To je osobito važno za učenike 8. razreda: provjerite na spomenutim poveznicama rezultate škole koju želite upisati!

Na kraju, svjesna slabijih točaka, ipak sam slobodna zaključiti kako je naša škola pravi odabir, to pokazuju ovi podaci.

Janja Banić, dipl.inf.